

מה שבוטח טוב לי? - חלק ב'

מענה לבני הישיבות בנתיבי העליה

גליון 75

למה לא טוב לי? - חלק ב'

עם זאת, חשוב מאד לא לשקוע במחשבות אלא להיות עסוק בעשייה, שנוסכת כוח ותחושה של התקדמות, ובבוא מחשבות מטרידות, ניתן להסיח דעת מהם ע"י המשך הפעילות החיובית.

כדאי לקרוא (או ללמוד) את מכתבו היסודי והידוע של ר' יצחק הוטנר זצ"ל שמאריך לבאר שהעליה עוברת דווקא דרך כשלונות, ונעתיק כאן קטע מדבריו: 'שנער בעל רוח בעל שאיפה ובעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות, הרי הוא דומה בעיניו כבלתי שתול בבית ד', שלפי דמיונות נער זה להיות שתול בבית ד' פירושו הוא לשבת בשלוות הנפש על נאות דשא של מי מנוחות ולהנות מיצרו הטוב... בבקשה ממך אל תצייר לעצמך 'גדולים' שהם יצרו הטוב בבחינת חד הוא, לעומת זאת צייר בנפשך גדלותם של גדולי עולם באותיות של מלחמה נוראה עם כל הנטיות השפלות והנמוכות, ובזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבזה הנך מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשר בשעה שאתה נמצא במנוחה שלימה שאתה רוצה בה'. עכ"ל.

נחזור לדברים שנאמרו לך כעצה - שבשיפור בעבודת ד' תגיע לפיתרון, ע"י חיזוק בלימוד תמצא סיפוק, בהתחזקות באמונה וביטחון תשיג רוגע ושמחה, ובהטבה לזולת ישתפרו יחסים עם החברים וכן על זה הדרך בשאר הדברים.

אין ספק שהדברים נכונים, והם נותנים משנה תוקף ועוצמה לכל מה שנאמר עד כה. כפי שהארכנו לבאר הסתכלות נכונה על החיים ועל עצמך, תביא אותך למקומך הנכון, ולפעול בדיוק במקום בו טמונה הצלחתך. מאחר והנפש מחפשת למלא את צמאונה בעשייה ויצירה ברוכה, עיסוק מואץ בענייני עולם הזה אינם מרוויים את שאיפתה והסיפוק והשלמה ממנה והלאה. אולם השקעה ברוחניות פורטת על נימי הנשמה ומעמידה את האדם במקומו הנכון. לימוד תורה בחיות ובהתעניינות מחיה את הנפש ומעניק כח ועוצמות חדשות. (יעוין בהקדמת המש"ב ז"ל 'היוצא מזברניו שהתורה היא בפשיטות מזון רוחני להנפש, כמו הלחם שהוא מזון לגוף') הודאה להשי"ת, ממלאה את הצורך בשייכות עם רוחניות, ומציבה את המודה במקום הנכון מול בוראו. נתינה ויחס חם לאחרים, עונה על הצורך הבסיסי של התקשרות עם ידידים, ומייצבת את החברות לקשר בריא וטוב.

מידת הביטחון מביאה לשמחה. בספר 'ארחות צדיקים' מפרש את מידת הביטחון דווקא בשער השמחה, וכך כתב - 'כי המאמין בלב שלם והבטוח בעור הצור, הוא שמח לעולם, והוא סובל (מלשון סָבַל - הסוּחַב דברים) כל דבר כמו החולה שאוכל דברים מרים בשביל הרפואה, והסובל הוא חופשי מדאגת העולם, גם הסובל מסתפק במעט שיש לו כי יאמר די לי במה שגזר הבורא. ועתה הבט וראה כי השמחה כוללת הכל, כי כל אדם הדואג על העולם הזה אין לו מנוחה, ותמיד הוא מחשב להרויח מומן, ולא יסתפק במה שחלק לו הא-ל, לכן השמחה בחלקו הוא עשיר אף אם הוא עני, כי ישמח בהם שהוא חלקו ונחלתו.

מרון הסטייפלר זצ"ל האיר את עינינו במבט נכון על היחס לקשיים (חיי עולם שם) - 'מענתה הלא תשאלו למה נברא האדם הלזה לחיות חיים מעורבים יגון ושמחה, צער ועונג, עליות וירידות, והמוון תמורות, ורובם צער וכאב לב, מה זה לעל מה זה. והתשובה האמיתית היא מפני שכל חיי עולם הזה אינו אלא מעבר ופרוודור לחיי הנצח אשר אין ערוך אליו, וכל חיינו נסתדרו כפי מה שגלוי לפנינו יתברך שמו שהוא רצוי ביותר להכנה לחיי עד. וכן נדון לפי זכויות ומעשיו. והדבוק בד' יתברך ובתורתו הקדושה יקבל באהבה כל פגעי הזמן, יהיו מה שיהיו, בידעו כי ד' יתברך איתו, וכל דעביד רחמנא לטב עביד כמו שאמרו הז"ל.

וע"ע בספר אשכבתיה דרבי על מרון הסטייפלר (חלק א עמ' רכז) שמצטט בשמו כדלהלן: 'היו לי כל הנתונים להשאר עם הארץ אם הייתי שם לב לבעיות העוה"ז... היודע אתה אלו צרות היו לי בעוה"ז, היו שנים שחייתי בדקדוקי עניות, שהיינו עורכים שבת בלחם שחור ומלבושים... וכמה צער גידול בנים היו לי, דע שאת הצער גידול בנים שלי אפשר לחלק למאה (ופרט כמה דברים והמשיך) הקב"ה עזר שזיכה אותי בחתן מופלג וביום אחד עזב אותי לבית עולמו והשאיר אותי איש עני ואביון עם שמונה יתומים... וכן כמה בעיות בריאות וכו', אם הייתי מתעמק בכל זה לא הייתי לומד אפילו דף גמרא אחד.

סיכום: מאורעות החיים ברובם אינם תלויות בנו אלא הכל מושג בדקדוק ע"י ההשגחה העליונה, ולכן אין להתייחס לסוגיות ולבעיות המתעוררות בהשלמה של 'בדיעבד', אלא לראות בהם כר נרחב להצלחה שהוכן עבורינו מן השמים, על מנת לחיות חיים איכותיים ויפים בתוך המציאות כרצון הבורא החפץ בהצלחותינו ובשמחתנו. כך גם בעליות ומרדות רוחניות יש להבטיח קדימה ללא נקיפות מצפון אל ההצלחה המזומנת לכל אחד. יש להתייחס לטעויות ולכשלונות רק מתוך המשך עשייה ותיקון, בלי להרפות ולהתייאש כלל.

הרחבנו בשבוע שעבר על המבט הנכון והבריא לחיים, המגלה כי מאורעות החיים אינם תלויים בנו אלא הם מכוונים ומושגחים ע"י בורא העולם, ואל לנו לנסות לשנות אותם. הגישה הנכונה לכל סיטואציה ולכל מכשול - לחשב את דרכינו כיצד לנהוג בצורה מיטבית ולהצליח בכל אתגר המזדמן לידינו.

יש להוסיף ידיעה חשובה, כי מציאות החיים בהמשך כבעל משפחה, מורכבת יותר מהמרחב המצומצם והנוח שבו חי בחור שאינו כפוף לעול ולאחריות מלבד האחריות שלו לעתידו. אין מי שיודע מראש מהו מסלול החיים שנקבע עבורו ע"י ההשגחה העליונה, ומהם התחומים בהם יצטרך להתמודד, בדברים קטנים וגדולים. ככל שמתרגלים בשנות הבחרות לקבל את המציאות בלא להתמרד כנגדה, אלא בהתמודדות בבגרות ובאחריות, ולא מאפשרים לדברים שאינם תואמים את רצונו להשפיע על שמחת החיים ועל ההתקדמות, כך קונים חוסן וחוזק להצליח בכל השטחים ובכל התחומים עימם ניפגש בע"ה בעתיד, ולצלוח את כל הקשיים.

נציג בזה כמה מקורות להתייחסות הנכונה לתהלוכות החיים:

כתב רבינו תם (ספר הישר שער ו' המידה השישית) ז"ל 'יחשוב וידע כי העולם נוה התלאות, וע"כ עיניו וליבו בהם בכל רגע, וע"כ לא יטרידוהו כשיבואו, ולא יחרידוהו, אך יחרידו למי שהוא בטוח בעולם, ויאמר כי לא תבוא עלי צרה וכי שלוותו תעמוד לו, ועל כן כשיבוא עליו היפך מאשר חשב יחד ותאבד דעתו. עכ"ל.

ז"ל מרון הסטייפלר זצ"ל בחיי עולם (א ו') רוב בני האדם מתייסרים וסובלים, ממחסור בפרנסה או עומס החובות, והעשירים הלא מרבה נכסים מרבה דאגה, וכן הקנאה אוכלו והחרטה מנקרתו (למה לא השכיל בשעתו לעשות או להשיב כך וכך), ופעם השעמום, ופעם התאוה שמתאוה דווקא למה שאין בידו להשיג, והפחד אודות העתיד - אודות מצבו הפרטי או קרוביו או מצבו המדיני, ועל כולם תאוות הכבוד אשר לא ימלט ממכאוביו כמעט בכל יום, אם מבני ביתו אם ממכיריו, פעם פגעו באמת בכבודו, פעם בדמיונו, כמדומה לו שזה פלוני לא התחשב עימו כהוגן. וצער גידול בנים בקטנותם ובגדלותם, אשר כרוב אהבתו אותם כן רוב צערו אודותם, מבלי יכולת לסדרם כרצונו. עכ"ל.

מכאן נעבור לנושא השני שהעלית והוא נקיפות המצפון התמידיות אודות העשייה הרוחנית, ונבאר בס"ד גם כיצד עשייה רוחנית יכולה לפתור קשיים שונים, ובה ישלם גם הנושא הראשון.

בשאלתך הזכרת כמה נקודות בעבודת ד' עימן הינך מתמודד, ומיוסר בנקיפות מצפון בקביעות, מדוע לא נהגת טוב יותר. שים לב שגם הרגל זה נובע מחוסר השלמה עם המציאות ומהנחת יסוד בה הינך מחזיק כי אילו הדברים היו מסתדרים באופן שונה, הכל היה נראה אחרת. אכן, בדברים המצויים בתוך תחום האחריות של האדם אין אפשרות לקבל את המציאות ולהשלים עימה כמות שהיא, היות ולפעמים השלמה זו עוצרת את ההתקדמות המבוקשת וחונקת את החתירה לשלימות. המציאות היא שללא התקדמות בעבודת ד' חלה ירידה ונסיגה, ולכן יש למצוא את שביל הזהב - כיצד לשמוח בחלקינו ולמצוא סיפוק בכל התקדמות, ועם זאת לשאוף ולרצות להשיג ולכבוש, לבנות ולהצליח עוד ועוד.

ההתרכזות בכשלונות משרה תחושה של חידלון ואכזבה ומסירה מהאופק התודעתי את הסיכוי להצליח. היאוש מביא לקיפאון ולכיבוש השאפתנות היצריתיות ומשתק את התנועה הטבעית של הפקת היכולות האישיות מן הכוח אל הפועל. לכן מחשבה המתעוררת בעיקבות כל אירוע ומביאה להתבוססות בכשלונות הינה מחשבה שלילית ומזיקה. המבט האמיתי והנכון של האדם הבריא על עצמו, שהינו היצור הנבחר בבריאה שנועד לייצר ליישם ולהצליח! לשם כך ניתנו לכל אחד באשר הוא כוחות וכשרונות טובים (עיין חובות הלבבות שער הכניעה פרק ט שכתב בשבח הגאווה החיובית - 'שמתגאה החכם בחכמתו והצדיק במעשהו, הודאה לגודל טובת הבורא עליו בהם ושמחה בעבורם'), ומאידיך פרוס בפניו שטח נרחב שעדיין לא נבנה ולא תוקן, ובו עליו לפעול ולתקן תוך התגברות על כל המכשולים. התנועה המתמדת היא להשיג ולהתקדם, גם לאחר תקלות וכשלונות, ואין לאפשר לחולשה או לתחושות אשם להרפות מעיקר. ההתמקדות בהצלחה מביאה הצלחה נוספת, ואילו המחשבות על הכישלון מקבע חוסר עשייה והצלחה.

לשינוי פנימי של המבט על המציאות, כדאי מאד שתתייחד עם עצמך, תתבונן במעלותיך ותפרט אותם (עדיף בכתב), נסה למצוא את כל ההישגים אליהם הגעת, אלו תכונות טובות יש לך (הארכנו בזה במאמר העוסק בדימוי עצמי). לאור מעלותיך והצלחותיך תפתח לחשוב במה הינך מעוניין להתקדם ולהצליח.